

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 1718
Ημερομ. Κατάθεσης: 26/2/2021

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Βασίλειος (Λάκης) Νικολάου Βασιλειάδης
Βουλευτής Πέλλης
Νέα Δημοκρατία

22 Φεβρουαρίου 2021

Προς: Το Τμήμα Αναφορών της Βουλής των Ελλήνων

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς: την Υπουργό Παιδείας & Θρησκευμάτων

Καταθέτω ως αναφορά προς την αρμόδια Υπουργό τη συνημμένη επιστολή Αδιόριστων Εκπαιδευτικών με ειδίκευση στη Διαπολιτισμική Αγωγή & Εκπαίδευση, με την οποία αιτούνται την επίλυση του προβλήματος της ορθής και αποτελεσματικής εκπαίδευσης μεταναστών και προσφύγων από εξειδικευμένο προσωπικό και παρακαλώ για τις δικές σας ενέργειες.

Ο αναφέρων Βουλευτής

Βασίλειος Βασιλειάδης

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Υπ' όψιν της Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, κας Μακρή

Υ Π Ο Μ Ν Η Μ Α

Θέμα: Επίλυση του προβλήματος της ορθής και αποτελεσματικής εκπαίδευσης των μεταναστών και των προσφύγων

Αξιότιμη κα. Υπουργέ,

Αξιότιμη κα Υφυπουργέ,

Τα τελευταία χρόνια οι μαζικές μετακινήσεις πληθυσμών σε παγκόσμιο επίπεδο και στη χώρα μας δημιουργούν πολυπολιτισμικές κοινωνίες και ως εκ τούτου, μεταβάλλουν τη σύσταση του μαθητικού πληθυσμού με αποτέλεσμα να είναι αναγκαίος ο επαναπροσδιορισμός του σχολείου, του εκπαιδευτικού συστήματος και της κατάρτισης των εκπαιδευτικών, η οποία κρίνεται πιο επιτακτική από ποτέ. Ως παιδαγωγοί, πρωτίστως, οφείλουμε να ανταποκρινόμαστε στα δεδομένα των καιρών μας και να είμαστε δεκτικοί στις κοινωνικές αλλαγές και ανάγκες. Τα προσφυγόπουλα και τα παιδιά μεταναστών είναι μια ιδιαίτερη πολιτισμική ομάδα μαθητών που χρειάζονται κατάλληλη παρέμβαση από εξειδικευμένους εκπαιδευτικούς στις στρατηγικές ένταξης στην σχολική τάξη, στη διδασκαλία γλώσσας ως ξένης/δεύτερης, σε θέματα δυσκολιών μάθησης και συμπεριφοράς. Αξίζει να σημειωθεί ότι μόνο οι εξειδικευμένοι εκπαιδευτικοί μπορούν να αποτρέψουν φαινόμενα σχολικής διαρροής, που παρατηρούνται σε μεγάλο βαθμό και σχετίζονται με το ενδεχόμενο τραύμα λόγω της μετακίνησής τους.

Όσον αφορά το εκπαιδευτικό πλαίσιο, η ερευνητική βιβλιογραφία αποτυπώνει την εμπειρία που έχει αποκομίσει ο εκπαιδευτικός χώρος από το 2015, όπως προέκυψε με την αθρόα άφιξη προσφύγων στη χώρα μας. Η Ελληνική πολιτεία ανταποκρίθηκε

άμεσα στην ανάγκη αυτή δημιουργώντας δομές εκπαίδευσης όπως οι ΔΥΕΠ και οι ΖΕΠ. Η είσοδος των πληθυσμών αυτών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, αν και αποτέλεσε σημαντικό βήμα στην προσπάθεια κοινωνικής και πολιτιστικής τους ένταξης στην ελληνική πραγματικότητα, δεν αρκεί για την ουσιαστική και ολοκληρωμένη τους ένταξη.

Αυτό επιβεβαιώνεται και από έρευνες που πιστοποιούν πως ο βασικός τίτλος σπουδών δεν αρκεί για την κάλυψη των ιδιαίτερων μαθησιακών και ψυχολογικών αναγκών που έχουν οι μαθητές και οι μαθήτριες με μεταναστευτικό και προσφυγικό υπόβαθρο. Οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί που εργάζονται στις δομές αυτές, συχνά ομολογούν την ανεπάρκειά τους ενώ τα προβλήματα που επισημαίνουν είναι πολλά: απουσία κατάλληλων εγχειριδίων και αναλυτικού προγράμματος σπουδών, αδυναμία δημιουργίας κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού, συνύπαρξη μαθητών με ή χωρίς γραμματισμό στην μητρική τους γλώσσα, ανομοιογένεια όσον αφορά τόσο τις μητρικές γλώσσες όσο και τον πολιτισμό των μαθητών και αδυναμία διαχείρισής αυτών.

Η χαμηλή ποιότητα και η αναποτελεσματικότητα του μαθήματος αναπόφευκτα οδηγεί σε ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά σχολικής διαρροής, τα οποία αποδίδονται κατά κύριο λόγο στην ελλιπή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα διαπολιτισμικότητας (UNHCR, 2019). Όπως επισημαίνεται, εκτός από τις δυσκολίες σε επίπεδο διδακτικής μεθοδολογίας, οι εκπαιδευτικοί έχουν να διαχειριστούν τον ιδιαίτερο ψυχισμό μαθητών που όχι μόνο φέρουν την τραυματική εμπειρία του πολέμου, αλλά αντιμετωπίζουν και τραγικές συνθήκες διαβίωσης στις χώρες υποδοχής. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες τονίζει χαρακτηριστικά ότι όσο οι τάξεις υποδοχής προσφυγόπαιδων στελεχώνονται από μη εξειδικευμένους εκπαιδευτικούς, η σχολική πρόοδος και η κοινωνική τους ένταξη θα επιβραδύνεται, ενώ τα ποσοστά σχολικής διαρροής θα αυξάνονται.

Επίσης, αξίζει να επισημανθεί πως εκτός από τις δομές της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ο προσφυγικός πληθυσμός δεν έχει πρόσβαση σε εκπαιδευτικές δομές μετά την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Οι μόνοι φορείς που παρέχουν εκπαιδευτικό έργο σε μαθητές μεγαλύτερους από 15 ετών είναι οι ΜΚΟ. Όσον αφορά τα σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, η ελλιπής γνώση ελληνικών δεν τους επιτρέπει την εγγραφή τους σε αυτά.

Ακόμα και σε περιπτώσεις όπου μαθητές καταφέρνουν να παρακολουθήσουν τμήματα τυπικής εκπαίδευσης δεν λαμβάνουν πάντα ποιοτική εκπαίδευση καθώς «πολλά σχολεία αυτοσχεδιάζουν και λειτουργούν χωρίς οργάνωση». Πολλά παιδιά προσφύγων που διαμένουν σε δομές ανά την Ελλάδα αποκλείονται από το εκπαιδευτικό σύστημα ενώ, ακόμα και όταν παρέχονται οι δυνατότητες για την παρακολούθησή μαθημάτων σε σχολικό περιβάλλον, υπάρχει σημαντικό ποσοστό σχολικής διαρροής λόγω αναποτελεσματικότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου

Παράλληλα, σύμφωνα βέβαια με το ίδιο το Υπουργείο Παιδείας αναγνωρίζεται η ανάγκη πρόσληψης εξειδικευμένου προσωπικού ως Συντονιστών Εκπαίδευσης ενώ δεν ισχύει το ίδιο για την πρόσληψη προσωπικού σε αυτές τις δομές παρά μόνο ως δυνατότητα. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 180647/ΓΔ4/2016 - ΦΕΚ 3502/2016/Β/31-10-2016 Κοινή Υπουργική Απόφαση 180647/ΓΔ4/2016 - ΦΕΚ 3502/2016/Β/31-10-2016 Τεύχος Β' 3502/31.10.2016 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ 35717 για τη στελέχωση των δομών προβλέπονται τα εξής: Άρθρο 7, παράγραφος 5: Μόνιμοι εκπαιδευτικοί επιλέγονται σε θέση ΣΕΠ εφόσον έχουν ένα τουλάχιστον από τα κάτωθι προσόντα με την ακόλουθη ιεράρχηση: α) εκπαιδευτική προϋπηρεσία σε διαπολιτισμικά σχολεία, τάξεις υποδοχής, φροντιστηριακά τμήματα, τμήματα ελληνικής γλώσσας του εξωτερικού και άλλες αντισταθμιστικές δομές, β) εξειδίκευση (μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών/διδακτορικό) σε θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, γ) εθελοντική συμμετοχή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες για τους πρόσφυγες εντός και εκτός οργανωμένου εκπαιδευτικού πλαισίου.

Το ΥΠΑΙΘ προφανώς αναγνωρίζει τη σπουδαιότητα του προβλήματος και γι' αυτό προχωρά στην ίδρυση Τάξεων Υποδοχής κάθε χρόνο, ενώ διεξάγει προγράμματα για τη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων στα ελληνικά σχολεία (Πρόσκληση συμμετοχής στο πρόγραμμα «Συμπερίληψη παιδιών προσφύγων στα Ελληνικά Σχολεία», 2020). Ωστόσο, σε αυτό το τόσο δύσκολο εγχείρημα, δεν αξιοποιεί το προσωπικό που έχει επιλέξει συνειδητά να ασχοληθεί με αυτή την ευαίσθητη ομάδα μαθητών.

Βάσει σημαντικού αριθμού αναφορών και μελετών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η εκπαίδευση των προσφύγων και των μεταναστών χρειάζεται να λειτουργεί υπό ένα πολυγλωσσικό και πολυπολιτισμικό πλαίσιο μάθησης με στόχο τη συμπερίληψη των

μαθητών και σε αυτό μπορεί να συμβάλει η διαπολιτισμική εκπαίδευση. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε τέτοια ζητήματα, αν και αναγκαία, εκτός από δαπανηρή και χρονοβόρα, δεν μπορεί να αντικαταστήσει τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών και των πολύμηνων σεμιναρίων των Πανεπιστημίων. Επιπλέον, δεν αρκεί η καλή θέληση των εκπαιδευτικών, η οποία συχνά οφείλεται στην ανάγκη τους για απασχόληση. Χρειάζεται λοιπόν η άμεση αξιοποίηση του ήδη εξειδικευμένου προσωπικού για να αποτραπούν προβληματικές καταστάσεις και εσφαλμένες αντιλήψεις της εκπαιδευτικής κοινότητας προς τον προσφυγικό και μεταναστευτικό πληθυσμό με ταυτόχρονη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου.

Εξάλλου, το εκπαιδευτικό σύστημα, παρά τις παθογένειες που το χαρακτηρίζουν, αναγνωρίζει τα αντικείμενα σπουδών των εκπαιδευτικών, καθώς και συγκεκριμένες εξειδικεύσεις, όπως χαρακτηριστικά συμβαίνει στις δομές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, στην Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΣΔΕ), αλλά και στην επιλογή Στελεχών στη Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων και Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου. Συνεπώς, για τους ανωτέρω λόγους και στο πλαίσιο αυτής της ισότιμης αναγνώρισης των προσόντων του κάθε εκπαιδευτικού

ΑΙΤΟΥΜΑΣΤΕ

1. Την ανάληψη νομοθετικής πρωτοβουλίας για τη θεσμοθέτηση μιας διακριτής διαδικασίας απορρόφησής μας, στα πρότυπα της υπ' αριθμ. 3ΕΑ/2019 Προκήρυξης του ΑΣΕΠ (που αφορούσε στον διορισμό/πρόσληψη εκπαιδευτικών με εξειδίκευση στην Ειδική Αγωγή), με αξιολόγηση των προγραμμάτων σπουδών κάθε προγράμματος, διακριτού εκπαιδευτικού κλάδου και συναφών ειδικοτήτων.
2. Την τοποθέτησή μας ως αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών με δυνατότητα μόνιμης πρόσληψής μας σε ήδη υπάρχουσες ή μελλοντικές δομές της Α/θμιας και Β/θμιας (π.χ. ΔΥΕΠ) καθώς και της Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης (π.χ. Δημόσια ΙΕΚ, Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας κλπ.), σε Διαπολιτισμικά και Μειονοτικά Σχολεία κατά προτεραιότητα, καθώς και σε κάθε άλλο δημόσιο, ελληνικό ή

ευρωπαϊκό φορέα που υλοποιεί αντίστοιχα προγράμματα (π.χ. Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο).

3. Την αναγνώριση προϋπηρεσίας ΜΟΝΟ πάνω στο γνωστικό αντικείμενο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και μάλιστα ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΤΥΠΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, με απαραίτητη προϋπόθεση να συντρέχει παράλληλα και η ύπαρξη ενός υποχρεωτικού τυπικού προσόντος (σεμιναρίου ή μεταπτυχιακού) στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση.

4. Την συγκρότηση και λειτουργία Διαπολιτισμικών Τάξεων τόσο στην Πρωτοβάθμια όσο και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, αλλά και θεσμοθέτηση της παράλληλης γλωσσικής/διαπολιτισμικής στήριξης και ενίσχυσης για την υποστήριξη μαθητών με προσφυγικό και μεταναστευτικό υπόβαθρο στις τυπικές τάξεις, κατά αναλογία με όσα ισχύουν στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση, από τη στιγμή που στόχος του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος είναι, και οφείλει να είναι, η συμπερίληψη όλων των μαθητών, χωρίς εξαιρέσεις και διακρίσεις.

Αθήνα, 16.02.2021

Οι εκπαιδευτικοί με ειδικευση στη Διαπολιτισμική Αγωγή - Εκπαίδευση